

2. září 2025

Rodinné farmy se staly součástí českého právního řádu

Prezident Petr Pavel podepsal v srpnu novelu zákona o zemědělství, která obsahuje definici rodinného zemědělského hospodaření. Novela stanovuje podmínky pro získání postavení rodinné farmy a zavádí evidenci. Dokončuje se také prováděcí vyhláška, stanovující maximální velikost rodinné farmy. Rodinná zemědělská hospodářství mohou vznikat od ledna příštího roku. Asociace soukromého zemědělství ČR takový model hospodaření prosazuje dlouhodobě, podílela se na přípravě i projednání příslušné novely a motivuje své členy, aby o toto postavení pro svá hospodářství zažádali. Je třeba na tomto místě poděkovat vládní koalici a ministrovi zemědělství Marku Výbornému, že splnili svůj slib a o zakotvení rodinných zemědělských hospodářství do českého právního řádu se zasadili.

Novela, kterou po schválení oběma komorami Parlamentu ČR podepsal koncem srpna prezident Petr Pavel, poskytuje zatím jen základ pro zjednodušení administrativy spojené s hospodařením rodinných farem. Přesto je zakotvení rodinného způsobu hospodaření v českém právním řádu pro sedláky a farmáře důležitým krokem. Jednou z podmínek pro udělení statutu rodinného způsobu hospodaření je totiž vazba mezi sídlem podnikatelského subjektu a místem zemědělského podnikání, prokázaná přímo v registru půdy LPIS polohou alespoň části pozemků v konkrétní obci. Podnikání v místě sídla nebo bydliště zemědělce odlišuje rodinná zemědělská hospodářství od velkých zemědělských podniků, koncernů a holdingů. Kromě samotné novely zákona vznikla i vyhláška, která stanovuje, že nevyšší možná výměra půdy v režimu rodinného způsobu hospodaření je 1000 ha.

Rodinné zemědělské hospodářství definuje zákon jako zemědělského podnikatele, který je právnickou osobou nebo společností podle občanského zákoníku, jejímiž společníky jsou sdružení zemědělští podnikatelé jako fyzické osoby s přiznaným statutem člena rodinného zemědělského hospodářství. Oba typy rodinného zemědělského hospodářství musí vedle rodinných vazeb především splnit definici mikropodniku podle doporučení Evropské komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků. Rodinná farma bude muset tedy zaměstnávat nejvýše deset pracovníků a nepřesáhnout roční obrát dva miliony eur (asi 53,2 milionu Kč). Postavení rodinného zemědělského hospodářství či člena takového hospodářství bude žadatelům udělovat podle předlohy Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

TZ ASZ ČR – Rodinné farmy se staly součástí českého právního řádu

Farmy s postavením rodinných zemědělských hospodářství mají dle schválené novely možnost výhradního používání označení rodinného zemědělského hospodaření v názvu, na svém výrobku, v reklamě nebo v popisu své činnosti. Novela také přináší usnadnění chovatelům zvířat na rodinných farmách, pro základní chovatelské zákroky bude stačit dvouletá praxe s chovem.

Rodinné farmy hrají podle předkladatelů novely z řad poslanců nezastupitelnou roli v zemědělské výrobě v Česku, ať už z pohledu zajištění zemědělské produkce, tvorby pracovních míst či inovativnosti. Mají také značný kulturní a sociální význam. Majitelé rodinných farem bydlí v blízkosti působení svých podniků a přispívají k budování komunitní soudržnosti i upevňování mezilidských vztahů. Poslanci předpokládají, že do dvou let od účinnosti novely zákona by mohlo v Česku mít postavení rodinného zemědělského hospodaření kolem 2000 podnikatelských subjektů.

Asociace soukromého zemědělství ČR (ASZ ČR) považuje podporu rodinných farem za klíčovou prioritu, která je v souladu se strategickými zájmy nejen České republiky, ale také Evropské unie. „Ačkoli současné znění novely poskytuje zatím jen úplný základ pro budoucí naplnění definice rodinného zemědělského hospodaření a skutečné omezení byrokracie, je důležité, aby si soukromě hospodařící zemědělci o toto postavení říkali. Jen tak bude možné prosadit další zjednodušení administrativy pro rodinné farmy. Sedláci pracují v místě, kde i žijí a kde mají díky své činnosti dobré jméno. Postavení rodinné farmy definované přímo v právním řádu jim pomůže získat vliv, potřebný k prosazení svých zájmů. Právně definovaný status umožní celé společnosti rozlišovat podstatu modelu lokálně ukotveného zemědělství. Pokud bude o právní postavení rodinné farmy zájem, získá lokálně ukotvený způsob zemědělského podnikání silnější pozici v rámci celého odvětví,“ říká předseda ASZ ČR Jaroslav Šebek.

Ing. Vladimír Mikeš, mediální oddělení ASZ ČR

Kontakt:

Mgr. Ing. Jaroslav Šebek, předseda ASZ ČR, tel. 777 032 332, mail: jaroslav.sebek@asz.cz